

## KÚRIA

Bfv.I.1957/2015/8. szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év április hó 19. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

### v é g z é s t:

A rablás büntette és más bűncselekmények miatt K. Z. és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a **II. rendű** terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szombathelyi Városi Bíróság 3.Fk.540/2011/86. számú és a Szombathelyi Törvényszék 6.Fkf.72/2013/32. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

### I n d o k o l á s

A Szombathelyi Városi Bíróság a 2012. december 5-én meghozott 3.Fk.540/2011/86. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki

- felbujtóként elkövetett rablás büntettében [1978. évi IV. törvény 321. § (1) bekezdés, (3) bekezdés c) pont];
  - felbujtóként elkövetett személyi szabadság megsértése büntettében [1978. évi IV. törvény (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont];
  - felbujtóként elkövetett testi sértés büntettében [1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdés, (2) bekezdés];
  - társtettesként elkövetett lopás büntettében [1978. évi IV. törvény 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), c) d) pont, (6) bekezdés b) pont];
  - 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett lopás büntettében [1978. évi IV. törvény 316. § (1) bekezdés, (4) bekezdés b/1. pont, (2) bekezdés a), c), d) pont];
  - felbujtóként elkövetett lopás vétségében [1978. évi IV. törvény 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés II. fordulat c) és d) pont] és
  - bűnsegédként elkövetett lopás vétségében [1978. évi IV. törvény 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés II. fordulat a), c) és d) pont].
- Ezért halmazati büntetésül hét év hat hónap fegyházbüntetésre, nyolc év közügyektől eltiltásra és öt év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte.

A másodfokon eljáró Szombathelyi Törvényszék a 2013. október 29-én kelt 6.Fkf.72/2013/32. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta,

- az ellene felbujtóként elkövetett testi sértés büntette [Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette,
- a terhelt által elkövetett bűncselekményeket az alábbiak szerint minősítette:

- felbujtóként elkövetett rablás büntette [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés c), d) és g) pont],
- felbujtóként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette [Btk. 194. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont II. fordulat],
- társtettesként elkövetett lopás büntette [Btk. 370. § (1) bekezdése, (2) bekezdés ba), bc) és bd) pont, (5) bekezdés b) pont],
- 2 rendbeli lopás büntette [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba), bc) és bd) pont, (3) bekezdés ba) pont],
- felbujtóként elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) és bd) pont],
- bűnsegédként elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba), bc) és bd) pont].

Ezt meghaladóan - bár helytelenül akként fogalmazott, hogy a terheltet e cselekmények miatt ismételten elítéli - a vele szemben kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartamát változatlanul hagyta, a járművezetéstől eltiltás tartamát három évre enyhítette, és akként rendelkezett, hogy a szabadságvesztést fegyházban kell a terheltnek letöltenie és abból a büntetés kétharmad részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra, megváltoztatta a polgári jogi igényekre és az eljárási illetékekre, valamint a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezéseket, egyebekben az elsőfokú ítéletet terheltre vonatkozó részében helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a II. rendű terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt a törvényi ok megjelölése nélkül, tartalma alapján azonban a Be. 416.§ (1) bekezdés b) pontjára alapítottan.

Indokai szerint ő nem rablásra, hanem lopásra bujtotta fel terhelt-társait, és ő maga abban a tudatban volt, hogy társai lopási cselekményt hajtanak végre; a bíróságok azonban nem vizsgálták a felbujtáshoz kapcsolódó tudattartalmát, a társai minőségi túllépéssel valószínűsítették meg a rablás büntetettét, ezért tévesen állapították meg az eljáró bíróság lopás helyett rablás büntetettében a bűnösségét.

Utalt arra is, hogy a rablási cselekmény kapcsán az eljáró bíróságok tévesen értékelték a bizonyítékokat és helytelenül következtettek tényekre, a tényállás VI. pontjában írtakat terhelt-

társai egymásnak és önmaguknak is ellentmondó, az eljárás egyéb adataival alá nem támasztott vallomásaira alapították.

Ezért a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a másodfokú bíróság tévesen hívta fel a vagyon elleni erőszakos bűncselekményt súlyosabban minősítő körülmények között a Btk. 365.§ (3) bekezdésének c) és d) pontja mellett a g) pontját is; az utóbbi minősítő körülményt aggálytalanul megalapozó tényeket ugyanis az irányadó tényállás nem tartalmaz.

Utalt arra, hogy e minősítő körülmény megállapítása szempontjából - értelemszerűen - irányadó a rablás esetében is az élet és testi épség büntetőjogi védelméről szóló 3/2013. Büntető jogegységi határozat 11. pontjában kifejtett azon álláspont, amely szerint az elhárításra korlátozottan képes személy sérelmére elkövetés akkor képez súlyosabban minősülő esetet, ha a korlátozottság a sértett idős korából vagy fogyatékoságából fakad, és annak megítélése, hogy a sértett elhárításra korlátozottan volt-e képes, egyrészt a sértett életkorának a mentális és fizikai állapotával összefüggésben kell jelentőséget tulajdonítani, másrészt a támadás jellegének és a kialakult erőviszonyoknak az egybevetését igényli.

Megítélése szerint azonban az irányadó tényállás - bár idős, nyugdíjas, egyedülálló személyként jellemzi - egyáltalán nem tesz említést a sértett életkoráról, és a sértett mentális, illetőleg fizikai állapotára vonatkozó adatokat sem rögzít, így az irányadó tényállásból a sértett konkrét objektív (életkor) és szubjektív (testi - szellemi állapot) személyes jellemzőit nem lehet megállapítani, ezért - bár a két elkövető adott módon végrehajtott támadásával a tárgyi feltételek megvalósulni látszanak - nincs alap e minősítő körülmény felrovására.

Ennek azonban álláspontja szerint az alkalmazott büntetésre nem volt kihatása, az törvényes, ezért a megtámadott határozatok hatályában tartását indítványozta (Fk.BF.59/2016).

A II. rendű terhelt az ügyészi nyilatkozatra tett észrevételében álláspontját fenntartotta. A már kifejtetteken túl arra is hivatkozott, hogy az I. rendű terhelt ellentmondásos vallomásai kényszerítésre is utalnak, és miután a Legfőbb Ügyészség szerint sem minősíthető a rablási cselekmény elhárításra korlátozottan cselekvőképes személy sérelmére elkövetettként, a vele szemben alkalmazott büntetés eltúlzott voltára és arra tekintettel, hogy az nem felel meg a belső arányosság követelményének sem, a rablás büntette alóli felmentése mellett a vele szemben kiszabott büntetés lényeges enyhítését kérte.

.-.-.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsülésen elbírálv a megtámadott a határozatokat a Be. 423. § (4) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján, a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében, valamint az (5) bekezdésre figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt esetleges eljárási szabálysértésekre tekintettel vizsgálta felül.

Ilyen, a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértést azonban nem észlelt.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a cselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

Az erre tekintettel benyújtott felülvizsgálati indítvány nem megalapozott.

A Be. 423. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, az nem támadható. A tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, és ezen keresztül a bűnösség kérdésének a vitatására.

A felülvizsgálati indítványnak a tényállást és a bíróságok bizonyítékok mérlegelését támadó része a törvényben kizárt.

A felülvizsgálati eljárás során irányadó tényállás VI. pontja szerint Buze Ernő II. rendű terhelte arra hívta fel az általa személygépkocsival a helyszínre szállított társait, az I. rendű és a III. rendű terhelteket, hogy az ott lévő jelentős összegű készpénz eltulajdonítása céljából törjenek be a sértett házába, ha kell, alkalmazzanak a sértettel szemben erőszakot, és amennyiben szükséges, fogják be a száját, kötözzék meg.

Az I. rendű és a III. rendű terheltek a sértett udvarára bemászva a házhoz mentek, ahova a nyitott ajtón keresztül bementek, és ott összetalálkoztak a sértettel, akit a III. rendű terhelte azonnal lefogott, befogta a száját, miközben az I. rendű terhelte a szobában pénz után kutatott.

A sértett azonban ellenállt, megpróbált szabadulni és folyamatosan segítségért kiabált, ezért az I. rendű terhelte a a III. rendű

terhelt segítségére sietett, megpróbálta befogni a sértett száját, aki beleharapott a terhelt ujjába és továbbra is segítségért kiabált. Ezért az I. rendű terhelt ököllel többször arcul ütötte, majd - miközben a III. rendű terhelt az ellenálló sértettel a földön dülakodott - átkutatta a konyhát, ahol az asztalfiókból eltulajdonította a sértett 50.000 forintját, majd a szobából a sértett mobiltelefonját.

Viisszatérve az előtérbe a még mindig a társával dülakodó, földön fekvő sértettet többször megütötte, majd a házból kiszaladva az I. rendű terhelt a bejárati ajtót kívülről azért, hogy a sértett ne tudjon utánuk menni, valamint segítséget hívni, bezárta, a kulcsot a zárban hagyta.

A II. rendű terhelt a helyszín közelében várakozott, társai telefonhívására néhány perc után a kereszteződésbe érve fölvette őket, és a helyszínről eltávoztak.

E tényállás alapján pedig egyértelmű, hogy a II. rendű terhelt nem csupán az idegen dolog jogtalan eltulajdonítására, hanem az elvétel érdekében erőszak kifejtésére, azaz rablásra és emellett a sértett megkötözésére, azaz személyi szabadságától való megfosztására bírta rá társait, akik e rábírási keretei között cselekedtek, amikor a sértettel szemben pénzének elvétele érdekében erőszakot alkalmaztak, majd azért, hogy a házat ne tudja elhagyni és ne tudjon segítséget kérni, a sértettet a lakásába bezárva hagyták, és telefonját is elvitték.

Azaz a felülvizsgálati indítványban kifejtettekkel szemben az I. rendű és a III. rendű terheltek a II. rendű terhelt felbujtásának keretei között valósították meg a vagyon elleni cselekményt, a felbujtás ugyanis erőszak alkalmazására is kiterjedt, következésképpen a rábíráshoz képest a tettesek által megvalósított más, súlyosabb bűncselekmény megvalósítása, azaz minőségi túllépés fel sem merülhet.

A felbujtáson túl a terhelt azzal, hogy társait a helyszínre-, majd onnan elszállította, kétségtelenül bűnsegélyt is nyújtott nekik. Ez azonban a következetes bírói gyakorlatnak megfelelően a felbujtásba beleolvad.

Ahogy arra a Legfőbb Ügyészség is helytállóan utalt: az irányadó tényállásból nem következik az, hogy a rablási cselekményt a terheltek felismerésére vagy elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére követték el. Ezért törvénysértő a rablás Btk. 365. § (3) bekezdés g) pontja szerint elkövetettkénti minősítése.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szerint azonban

felülvizsgálatnak a törvénysértő minősítés miatt csak akkor van helye, ha az törvénysértő büntetést vagy intézkedést eredményezett.

A csoportosan és bűnszövetségben elkövetett rablás büntettét - mely a terhelt terhére megállapított bűncselekmények közül a legsúlyosabb - mind az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 321. § (3) bekezdése, mind az elbíráláskor hatályos Btk. 365. § (3) bekezdése öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni. Erre figyelemmel a terhelttel szemben irányadó halmazati büntetés mindkét törvény szerint - a halmazati büntetés szabályaira, az 1978. évi IV. törvény 85. § (3) bekezdésére, illetve a Btk. 81. § (3) bekezdésére figyelemmel - öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés.

A Btk. 80. § (2) bekezdése szerint a határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásánál a középérték az irányadó; ez a (3) bekezdésre is figyelemmel a terhelt esetében tíz évi szabadságvesztés.

A törvényes keretek közötti, a középértéket el nem érő büntetés kiszabása során nyilvánvalóan nem volt jelentősége a további minősítő körülménynek. Erre is tekintettel a terhelttel szemben kiszabott hét év hat hónap szabadságvesztés semmiképp sem tekinthető törvénysértőnek, így annak megváltoztatására a felülvizsgálatban nincs lehetőség.

Ezért a Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. A felülvizsgálati indítvány ismételt benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria - a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel - az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2016. április 19.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k.  
előadó bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró

A kiadmány hitelül:  
TóthLné  
bírószági tisztviselő